

PIRNESPOSTI

2024

Puheenjohtajan tervehdys

Kahvi on valmista, tervetuloa Lahteen!

Olin tuolloin ehkä viisivuotias, mutta muistan tuon hetken kuin eilisen.

Vahva kahvin tuoksu täytti keltaisen talon tuvan. Kahvipannu oli laitettu kantikkaalle ruokapöydälle valkoisen kesäkukkakuvioiden pöytäliinan päälle, vihreän kahvimyssyn alle. Kahvimyssyyn oli kirjottu nimikirjaimet. Pöytään oli katettu pallokuvioiset, silloin uudemmat, nyt jo ajan kolhimat Arabian kahvikupit lautasineen. Kahvilusikka oli nätisti lautasella kupin vieressä ja kupin korvassa törötti servetti. Servetti oli valittu tarkkaan kupin reunaan koristavien pallojen kanssa samaan sävyyn, vaalean siniset. Pöydällä oli kahvikeksejä pyöreässä asetelmassa Arabian ruokalautasella, sellaisella keittolautasella, jossa oli vihreä juova lautasen reunassa. Silloin en ihmetellyt keksilautasen pienuutta tai arkisuutta hyvin katetussa kahvipöydässä. Tänään ihmettelin, mutta toisaalta nyt myös tiedän kattauksen olleen arvokas ja lautasen malli sekä pienuus teki keksikasasta runsaamman näköisen.

Kun kahvit oli juotu ja keksit syöty, astiat tiskattiin huolellisesti käsin ja kuivattiin valkoiseen pella-vahanduukiin. Astiat laitettiin piirongin kaapin ylähyllylle odottamaan seuraavaa kahvitteluhetkeä! Tällaista ajan tuomaa nostalgiaa kaipaan lapsuudestani tähän nykyhetkeen. Kaipaan yksinkertaisuutta ja rauhallisuutta – ajattomuutta. Tämä aika on väritetty kiireellä, kulutuksella ja kertakäyttöisyydellä. Onneksi sukulaisuus ei ole kertakäyttöistä vaan kestää läpi elämän ja sen ylikin. Kiire vaalittavasti vaivaa nykyään usein myös sukulaisuussuhteita. Uskallan silti heittää ilmaan ajatuksen ja raottaa kahvimyssyä, jotta hyvä kahvintuoksu houkuttelee kaikki Pirnekset sankoin joukoin osallistumaan ensi kesän 2024 sukukokoukseen Lahdessa. Siellä voimme yhdessä miettiä Pirnes-suvun historiaa ja tulevaisuutta ja luoda uusia yhteisiä kahvintuoksuisia muistoja!

Päivi Pirnes

PIRNEKSET RY:N SUKUKOKOUS

Aika lauantai 15.6.2024 klo 11.00
Paikka Lahden upseerikerho, Upseerikerhonkatu 3, 15700 LAHTI
Pysäköinti Maksuton pysäköintialue upseerikerhon edessä

Aikataulu

klo

10.30

Ilmoittautuminen auki

Kahvi & suolainen kahvileipä

11.00

Kokous

- Sääntömääräiset kokousasiat (mm. v. 2023 tilinpäätös, toimintakertomus ja hallituksen valinta)

12.30

Lounas

13.30

Esitelmä: ”Muistot ja kokemukset tarinoiksi”

Anu-Liisa Rönkä, elämäkertakirjoittamisen kouluttaja, VTT

Anu-Liisa pitää meille esityksen elämäkerrallisten tekstien tai muistelusten kirjoittamisesta. Hän kertoo siitä, mitä hyötyä sellaisten kirjoittamisesta on sekä kirjoittajalle itselleen että lähipiirille tai suvulle laajemminkin. Hän kertoo mm. mitä seikkoja elämäkerrallisia muistelotekstejä kirjoitettaessa on hyvä ottaa huomioon. Elämäkerralliset tekstit eivät välttämättä ole aina pitkiä elämänkertoja – se voi olla vaikka pakina sukulehteen!”

Anu-Liisa Rönkä on viestinnän asiantuntija ja toimii Lahden kaupungin viestintäpäällikkönä. Hän on kouluttautunut myös työnohjaajaksi. Hänellä on yhteistyökumppaninsa kanssa Tarinavoima Oy niminen yritys, joka järjestää koulutusta elämäkerrallisten tarinoiden ja tekstien kirjoittamisesta. Anu näkee tarinoiden kirjoittamisen sekä henkilökohtaisen kehittymisen välineenä että lahjana toisille - siis mitä parhaimpana keinona mm. välittää sukutietoa ja -ymmärrystä”

n. klo 14.15

Arpajaiset & vapaampaa ohjelmaa

Kakkukahvit

15.00

Halukkaille lisämaksusta käynti sotilaslääketieteellisessä museossa (Upseerikerhon lähetyvillä)

Ilmoittautuminen sukkokokoukseen 31.5.2024 mennessä:

ulla.joronen@gmail.com, puh. 040 578 5823

Ilmoittautumiseen tarvittavat tiedot:

- Kaikkien osallistujien etu- ja sukunimi
- Yhteystiedot: puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite
- Mahdolliset ruoka-ainerajoitteet
- Olisiko sinulla lahjoittaa arpajaisvoittoa yhteisiin arpajaisiin?
- Sana on vapaa runonlausuntaan, lauluun, tanssiin... – sinustako esiintyjä sukukokoukseen?
- Oletko kiinnostunut museokäynnistä (sotilaslääketieteellinen museo)?

Sukukokous on maksuton, mutta tarjoilu- ja ohjelmamaksut ovat:

- Sukukokouksen tarjoilut (tervetulokahvi, lounas & kakkukahvit) 30 €/hlö, lapset 4 – 12 v. 24 €/lapsi
- Käynti klo 15.00 – 16.00 sotilaslääketieteellisessä museossa - ryhmälipun hinta 7 €/hlö, jos ryhmässä vähintään 10 hlöä. Lipun normaalihinta 10 €. Älä maksa museokäynnin hintaa vielä ilmoittautumisen yhteydessä, jos ryhmä ei täytykään. Museoon voi kuitenkin mennä silloinkin itsekseen.

Maksu yhdistyksen tilille **31.5. mennessä:**

NORDEA FI33 1745 3000 0338 96

Viestikenttään: osallistujien nimet

Hyödynnä Lahden ainutlaatuisia käyntikohteita

Sukukokouksen ohjelman yhteyteen on suunniteltu käyntimahdollisuudet Sotilaslääketieteelliseen museoon sekä Radio- ja tv-museoon, mutta Lahdessa on paljon muitakin kiinnostavia käyntikohteita. Varsinkin kauempaa tulevien kannattaa harkita yöpymistä ja käyntikohteiden hyödyntämistä.

Sotilaslääketieteen museo (Helsingintie 199B; <https://sotilaslääketieteenmuseo.fi/>) on ajankohtainen nykyisessä sodan todellisuuden (Ukraina) tilanteessa. Museo esittelee erityisesti talvi- ja jatkosodan aikaista lääkintähuoltoa ja sairaanhoitoa sekä kenttäsairaaloissa että sotilassairaaloissa. Samoin mm. noiden aikojen sairaankuljetusautoista ja -junista saa hyvän käsityksen. Museossa on runsaasti esillä kaikkiin mainittuihin toimintoihin liittyvää esineistöä, kuvia ja muuta dokumentaatiota.

Radio- ja tv-museo Mastola (Radiomäenkatu 37; <https://www.lahdenmastola.fi>) sijaitsee korkean alkuperäisen radiomaston vieressä. Varsinkin vanhimmille ikäluokille paikka on tuttu radiokuulutuksista vuosikymmenten takaa, mutta nyt se on mahdollista nähdä omin silmin paikan päällä. Museossa voi tutustua sekä eri aikakausien radio- ja tv-laitteisiin että niissä esitettyihin ohjelmiin. Nostalgiaa on siis tarjolla kaikille ikäryhmille. Omakohtaista tekemistäkin on tarjolla. Aina-kin lapsia voi kiinnostaa kokeilla tv-ohjelman tekemistä tai uutisten lukemista studiossa. **Salpausselkä** mäkihyppytorneineen on jo itsessään vaikuttava käyntikohde. Siellä sijaitsee myös **hiihtomuseo** (Salpausselänkatu 8; <https://www.hiihtomuseo.fi/>). Latujen, hyppytornien, rinteiden ja lumikourujen sankarit esittäytyvät museossa sekä lukuisina valokuvina että esineistönä. Mäkihyppysimulaattorissa voit kokeilla kuinka pitkän hypyn pystyisit itse tekemään. Ampumahiihtoa voi kokeilla laserammuntana.

Nyky aikaista tarjontaa on **Visuaalisten taiteiden museo Malvassa** (Päijänteenkatu 9; <https://www.malvamuseo.fi/>). Eliel Saarisen suunnittelema **Lahden kaupungintalo** (Hartjukatu 31) on kiinnostava arkkitehtoninen kohde ulkoapäinkin nähtynä. Sen voi nähdä

radio- ja tv-museolle Radiomäelle noustessa. **Ristinkirkko** (Kirkkokatu 4) on puolestaan Alvar Aallon suunnittelema.

Lisää merkkihenkilöiden havinaa voi kuulosella vieraillemalla **Sibeliustalossa** (Ankkurikatku 7;). Se on konsertti- ja kongressikeskus, mutta rakennus itsessään on jo näkemisen arvoinen. Se on restauroitu puuarkkitehtuurin keinoin vanhasta tehdasrakennuksesta. Muita alueen tutustumiskohteita voivat olla vaikkapa **Mukkulan kartano** (Ritaniemenkatu 10; <https://vanajanlinna.fi/mukkulankartano>), jossa toimii nykyisin hotelli ja ravintola tai eripuistot, niistä erityisesti lapsille **Launeen perhepuisto** (Kaarikatu 26). **J.K. Paasikiven patsas** löytyy Lahden keskustasta.

Hieman Lahden ulkopuolella (25 km) ehdoton käyntikohde on idyllinen **Vääksyn kanava** (<https://visitlahti.fi/etusivu/nae-ja-koe/vesille2/vaaksynkanava/>), joka on kesäisin erittäin suosittu ja ajoittain jopa ruuhkainen. Varsinkin lapsille on elämys, kun "tie nousee pystyyn". Sen voi ehkä kokea jo kanava-alueelle ajaessa tai viimeistään sitä voi seurata kanavan rannalta. Kanavalla ja sen kyljessä olevassa Vanhassa Vääksyssä voi käyskennellä ja oleilla pitkänkin ajan. Siellä on useita ravintoloita, kahviloita ja ostospaikkoja, mm. ranskalainen kyläkauppa, antiikkiliike ja designkauppoja. Päijänne-talossa kerrotaan Päijänteen alueesta, siellä sijaitsee vapaa-ajan kalastusmuseo ja sieltä voi ostaa erilaisia lähituotteita (mm. Kanavan panimo).

Jos Vääksystä matka käy pohjoiseen (tai itäänkin) päin, kannattaa ehdottomasti ajaa **Pulkkilanharjun** kautta Sysmään ja nelos-tielle (<https://asikkala.fi/>). Tie kulkee siellä kilometrien ajan Suomen kauneimmaksi maisematieksi sanotulla reitillä, pitkän matkaa milteiä sananmukaisesti "vetten päällä".

Käyntikohteet esitteli Esa Pirnes

In memoriam

Isäni Jussi Pirnes siirtyi ajasta ikuisuuteen pitkäaikaisen sairauden murtamana 20.7.2023. Häntä jäivät kaipaamaan puoliso Tuulikki, allekirjoittanut perheineen, edesmenneen tyttärensä Pian perheyhteisö, sukulaiset sekä lukuisat ystävät ja tuttavat.

Jussi Pirnes syntyi Oulussa 19.1.1948. Työura muodostui kunnossapidollisten asioiden ympärille. Hän toimi mekaanikkona sekä Pasasella että Postipankissa ja lopulta yrittäjänä PJ-Huollossa. Viimeiset kymmenkunta vuotta Jussi vietti ansaittuja eläkepäiviä.

Harrastukset olivat hänelle aina tärkeä asia. Nuoruudestani muistan monet pelihetket kentillä, kesällä ja talvella. Milloin pelailtiin naapuruston lasten kanssa, milloin työpaikan porukalla. Kesällä kalasteltiin, syksyllä metsästeltiin. Hirviporukassa Jussi oli siihen asti kun kuntoa riitti. Tärkeä paikka hänelle oli Kipinän mökki Pudasjärvellä, jossa riitti paljon monipuolista tekemistä.

Jussi oli ainutlaatuinen ihminen, jolla oli aina aikaa läheisille. Hän oli isä, puoliso, pappa, isopappa, sukulainen, ystävä, työkaveri, jahtikaveri, kalakaveri, papan korvikekin. Hän tuli toimeen kaikkien ja kaiken ikäisten kanssa pystyen asettumaan toisen asemaan, kuuntelemaan herkällä korvalla, tarjoten apua. Hän ei jättänyt toista yksin huolineen.

Jussin käden jälki näkyy nykyäänkin keskuudessamme erilaisina rakennushankkeina tai korjattuina koneina ja laitteina. Hän oli alati moderni, omaksui ajalle ominaiset asiat, oli ne sitten erilaisia vempaimia tai nykyajan sähköisiä palveluja.

Vaikka Jussi oli aikaansaava ja tekevä käsillään, oli hänessä myös taiteellinen, herkkä puoli. Hänet tunnettiin hyvänä piirtäjänä, taitavana tarinan kertojana, kirkasäänisenä laulajana. Laulaminen onkin se, mistä hänet ennen kaikkea muistan - laulamassa lapsilleen, minulle ja Pia-siskolleni.

Vesa Pirnes

Karjalan Pirnesten kantaisän tarina aikansa kehyksessä

Päivitys 16.1.2024

Sukukuntamme kantaisä on **Pekka Matinpoika Pirnes, ent. Pirneskoski, ent. Laukka, synt. Lehtolainen**. Hän syntyi 15.11.1700 Haapaveden pitäjän Haapajärven kylässä lautamies Matti Matinpoika Laukan (s.1664), joka tässä vaiheessa kantoi nimeä Lehtolainen asuttaessaan Lehtolan taloa, ja Marketta Pekantytär Koivun toisena lapsena. Pekalla oli kaksi veljeä ja kaksi siskoa sekä yksi velipuoli isänsä ensimmäisestä avioliitosta. Kaikkien mainittujen jälkipolvet jatkuvat nykypäiviin saakka.

Kantaisämme Pekan ensimmäinen puoliso oli Riitta Niilontytär. He saivat kolme lasta eli 1725 Haapaveden Mieluskoskella syntyneen Matin ja Oulaisten Matkanivassa 1727 syntyneen Pekan sekä 1729 syntyneen ja lapsena kuolleen Niilon. Kantaisämme toinen puoliso oli Maria Eskontytär Pyhain (tai Pyköin). Pekka ja Maria saivat viisi lasta, joista vain kaksi Maria ja Esko elivät aikuiseksi. Kantaisämme Pekka oli Oulaisten Matkanivassa Pirnesojan suulla sijainneen Pirneskosken tilan haltija vuodet 1728 - 1741. Pirneskosken talo oli yksi neljästä Matkanivan ja kahdesta Haapaveden Mieluskosken talosta, jotka yhdessä ylläpitivät Pohjanmaan rykmentin Pyhäjoen komppaniaan kuuluvaa ruututorppaa nro 33 eli Koskenoja vuodesta 1735. Koskenoja oli samalla myös kestikievaritalo eli ns. hollitupa.

Hattujen sodan ja pikkuvihakauden 1741–1743 jälkeen Pekka vaimonsa Marian, sekä lastensa Pekan, Marian ja Eskon kanssa muutti Karjalaan Kiteen pitäjän Matkaselkään. Muuttopäiväksi on kirjattu 3.5.1744. Oletettavasti muutto on tapahtunut rekikeliin aikaan joskus huhtikuussa. Muuttoreitti lienee kulkenut vesireittejä seurailen Pyhäjokivarilta Pyhävedelle, Maanselän yli Savon reitille ja edelleen Kiteelle.

Aluksi Pekka on merkitty Matkaselässä torppariksi ja vuonna 1751 hänestä tuli maaherra Nordenskiöldin päätöksellä kruununtilan Matkaselkä 3 Pirnelä ”virallinen” uudisasukas ja

haltija. Tila oli aivan pitäjän itäreunalla Uudenkaupungin rauhassa 1721 määritellyn ja Turun rauhassa 1743 vahvistetun (Matkaselän kohdalla hieman oikaistun) Suomen ja Venäjän rajan tuntumassa aivan Kiteen ja Pälkjärven rajalla. Karjalassa suku jatkui kantaisän lasten Pekan, Eskon ja Marian jälkeläisinä. Pirneskoski nimi lyheni Kiteellä Pirnekseksi.

Kuva vasemmalla on Pyhäjoen varresta Pirnesojan suulta keväällä 2012 ja kuva oikealla on Pirnelän tilalle Ruokojärven rantaan johtavan polun alkupäästä kesällä 2008.

Erittäin kiinnostava, mutta varmaa vastausta vaille on kysymys; **Miksi Pekka muutti Pyhäjokivarresta kauas Kiteelle Laatokkaan laskevan Tohmajoen varteen ja aivan valtakuntien rajan lähelle 1744 ja oliko hänellä jokin rooli ns. hattujen sodan ja pikkuvihakauden 1741 – 1743 tapahtumissa?** Mahdollista selitystä olen etsinyt tutkimalla asiakirjamerkintöjä sekä kuvauksista ajasta jota tuolloin elettiin. Merkittävimmät lähteeni ovat Eero Matinollin ja kumpp. kirjoittama kirja Suur-Pyhäjoen historia ja Ilpo Kojolan kirja (+ nettisivut) Ruutusotilaat Kala- ja Py-

häjokilaaksoissa sekä Kiteen historiaa valottava Pekka Kauppisen kirja, Pitäjä rajojen mailla.

Kantaisän ja hänen toisen puolisonsa Marian vihkimerkinnän yhteydessä 20.8.1729 on Pekan ammatiksi merkitty legokarl eli palkattu sotilas! Koskenojan ruodun (91) sotilaaksi vuosina 1734–57 on merkitty Olof Skog. Olisiko Pekka ollut ko. ruodun yhtenä ylläpitäjistä myös sen varasotilas? Pekkaa ei ruodun sotilaana mainita, eikä nimeä löydy muistaakaan Pyhäjoen komppanian ruoduista. Pohjanmaan rykmentin Pyhäjoen komppanian päällikkö oli saksalaissyntyinen vänrikki Jacob von Bilang, joka asutti Haapaveden Huiharin taloa. Hänellä oli merkittävä rooli niin hattujen sodan kuin sen jälkiselvittelyjenkin aikana.z

Olisiko mahdollista, että Pekka osallistui **retkelle jonka Pohjanmaan rykmentti hattujensodan alkuvaiheessa kesällä 1741 teki Karjalaan**. Selvähän on, että taisteluihin lähtevä sotilasjoukko tarvitsee myös erilaista huoltoväkeä. Asiakirjojen mukaan rykmentin piti osallistua 18.7 käytyyn sodan aloitustaiteluun Lappeenrannassa, mutta se ei ehtinyt ajoissa perille, vain Anjalaan asti. Rykmentin kerrotaan poistuneen Karjalasta jo 18.7. On mahdollista, että paluureitti kulki Laatokan länsirantaa Kiteelle ja takaisin Pohjanmaalle. Jos näin oli, ja Pekka mukana, niin kiinnostus Kiteen maisemiin saattoi herätä tuolloin! Lokakuussa 1741 venäläisjoukot hyökkäsivät tuhoa aiheuttaen Pälkjärvelle, seuraavana Tohmajärvelle ja Kiteelle vihollinen iski 15 – 17.11.1741. Jäljet olivat lohduttomat. Kerrotaan, että yksin pappilan leivintupaan sullotut noin 60 ihmistä poltettiin elävältä! Alueella vastuulliset ruotsalaisupseerit osoittautuivat kelvottomiksi. Ei ole tietoa oliko Pohjanmaan miehiä mukana kuvioissa. Kitee joutui joka tapauksessa raskaasti kärsimään sodasta sekä alueella käytyjen taistelujen ja niissä menehtyneiden että Venäjälle vankeuteen vietyjen sotilaiden ja siviilien muodossa.

Pikkuvihan aika 1742 – 1743 oli seurausta Ruotsissa vallassa olleen hattupuolueen pyrkimyksestä laajentaa valtapiiriään. Yritys epäonnistui ja venäläiset joukot levittäytyivät pitkälle Suomeen, myös Pohjanmaalle ja Pyhäjokivarteen. Turun rauhassa 7.8.1743 jouduttiin luopumaan osasta kaakkoista Suomea, ja

mm. Haminan, Lappeenrannan ja Savonlinnan kaupungit menetettiin. Lisäksi tuli velvollisuus huolehtia sisämaahan edenneiden venäläisjoukkojen muonituksesta, majoituksesta sekä heidän ja varusteidensa kyydityksistä rajalle ja sen yli. **On hyvinkin mahdollista, että kantaisämme osallistui näihin kyydityksiin.**

Kiteen pitäjistä oli jo Uudenkaupungin rauhassa 1721 jäänyt Venäjän puolelle eteläinen osa, joka rajan takana muodosti Ruskealan pitäjän. Matkaselän kylästä jäi pieni osa, muutama talo, Suomen puolelle, mutta suurempi osa rajan taakse. Turun rauhassa 1743 rajalinja Kiteen kohdalla säilyi pääosin entisellään lukuun ottamatta pientä oikaisua Matkaselän kohdalla. Kiteestä tulikin Turun rauhan jälkeen itäisen Suomen ehkä merkittävin etuvartioasema suhteessa Venäjään. Tie Kiteeltä Jaakkiman kylän läpi Matkaselkään ja Ruskealaan oli merkittävä yhdysreitti Suomen ja Venäjän välillä. Asutus rajan takana varsinkin Ruskealassa ja Sortavalan tienoilla oli jo Stolbovan rauhan (1617) jälkeisiltä ajoilta lähinnä savolaismuuton seurauksena vahvasti suomalaista.

Karjalan kihlakunnan kruununvouti oli Gustaf Adolf Andersin, joka asui Kiteellä. Hän oli vastannut hattujen sodan ja pikkuvihan aikana alueen puolustuksesta. Rauhan palattua hän oli aktiivinen maan puolustuksen uudelleen järjestelyissä, huolehti verotuksesta ja pyrki valtion talouden kannalta edullisiin ratkaisuihin. Yksi näistä oli veronmaksukykyisen väestön vahvistaminen hallinnoimillaan alueilla. Oli siis tärkeätä huolehtia, että rajan Suomen puoli oli mahdollisimman tiiviisti asutettu, jotta etumme tulisivat turvattua. **Ehkäpä Andersin tarjosi kantaisällemme mahdollisuuden saada haltuunsa elinkelpoinen tila rajan pinnasta. On aivan ilmeistä, että kruununvouti ja em. Pohjanmaan rykmentin päällikkö vänrikki Jacob von Bilang tekivät asiassa yhteistyötä ja myötävaikuttivat kantaisämme Kiteelle muuttopäätökseen.** Aktiivinen kruununvouti ei aina ollut toimeksaan täysin puolueeton, koska hän sai niistä myös arvostelua. Tämä tuli myöhemmin todistetuksi monien takamaa- ja rajariitojen yhteydessä, joihin myös kantaisämme poika Esko joutui osalliseksi muutamien muiden Suomen puoleisen Matkaselän kyläläisten

kanssa 1770 luvulla. Ruskealan puolelle jääneet vierailivat entisillä Suomen puolelle jääneillä takamaillaan, ns. ”opotoillaan” mm. Ruokojärven rantamilla, kaatamassa puita tai kaskeamassa.

Voi myös kysyä, oliko Andersinilla ja von Bilangilla taka-ajatus, että aiempia sukusiteitä rajan taakse omaamaton uudisasukas voisi olla luotettava tietolähde koskien rajantakaisia tapahtumia. Selvältä näyttää, ettei raja tuolloin merkinnyt yhteyksien katkeamista rajan taakse jääneisiin sukulaisiin ja tuttaviiin. Jos oletukseni kantaisämme Matkaskelkään muuton liittymisestä hänen mahdolliseen osallistumiseensa Pohjanmaan rykmentin mukana Karjalan retkeen ja/tai mahdolliseen osallistumiseen venäläisten joukkojen kyydytyksiin rajan taakse sekä kruununvouti Andersinin lupaukseen saada haltuunsa yli 500 hehtaarin tila Ruokojärven rannalta siihen liittyvine velvoitteineen pitää paikkansa, pitää myös kysyä, oliko se riittävä motiivi muutolle kauas kotiseudulta.

Oli varmaan myös muita päätökseen vaikuttaneita tekijöitä. Pekkahan syntyi Suuren Pohjasodan juuri alettua, mutta se tuskin vaikutti varhaisina lapsuusvuosina hänen elämäänsä. Vuodet kuuluivat lapsuuden leikeissä veljien ja pikkusiskojen kesken. Mutta sitten alkoi maamme historian yksi raskaimmista ajanjaksoista, isovihakausi, joka koetteli erityisen raskaasti juuri Pohjoista Pohjanmaata. Isä-Matin koko perhe selvisi ihmeteltävänkin hyvin, kukaan ei menehtynyt! Tiedetään kuitenkin, että jokivarren väkeä pakeni metsiin ja piilopirtteihin. On hyvin mahdollista, että myös Matin perhe joutui sen kokemaan. Isovihakaudelta 1713 – 1721 ei ole Haapavedeltä – niin kuin ei juuri muualtakaan maasta - asiakirjoja. Kausi päättyi Uudenkaupungin rauhaan 1721. Haapaveden verokirjat kertovat kantaisämme isän Matti Matinpojan tulleen Laukan kantatalon 6 isännäksi 1723 ja hallinnoineen taloa vuoteen 1739. Hän kuoli 1746, 82 vuotiaana. Laukan tila oli ½ manttaalin tila (¼ manttaalin osalta verotila ja 1/4 manttaalin osalta kruununtila). 1699 syntynyt Matti poika (kantaisämme veli) näyttää tulleen toisen neljänneksen isännäksi 1737 ja nuorempi veli Esko toisen neljänneksen isännäksi 1740. Kantaisämme Pekka oli tullut Oulaisten Matkanivan Pirneskosken tilan haltijaksi 1728 ja isännöys päättyi 1741. Hänen vuoden vanhempi veljensä Matti (tai isä Matti) hallinnoi

tilaa vuodet 1742 – 43, jonka jälkeen tila siirtyi toiselle suvulle.

Havaitsemme, että kausi 1740 – 1743 (sisältää sodan ja pikkuvihakauden) oli kantaisämme perheyhteisöjen elämässä tapahtumarikasta koettelemusten aikaa. Verokirjat kertovat, että kantaisämme nuoremman veljen Eskon hallussa ollut Laukan osatila oli v. 1740 veronmaksukyvytön sadon tuhouduttua viljelysmaiden märkyuden vuoksi täysin. Katovuotta seurasi karjarutto. Olikohan myös näillä asioilla jotain yhteyttä kantaisämme muuttopäätökseen?

Lautamies Matin perukirja vuodelta 1749 kertoo poikien ja tytärien perintöosuuksista. Ei kantaisämme Pekka aivan tyhjätaskuna matkalleen Karjalaan lähtenyt. Perintötavaroista voi myös nähdä, että hänellä oli maanläheinen talonpoikaistausta. Tällaisen perimän pohjalta kantaisämme aloitti uuden elämän, oman elämänsä toisen puoliskon, kaukana Karjalassa aivan silloisen Suomemme itäisimmässä kolkassa!

Kantaisämme eli varmasti mielenkiintoisen elämän. Aivan ilmeisesti hän oli älykäs ja vahva persoona, joka rakensi kestävän perustan meille hänen jälkeläisilleen, lähes kaksituhatpäiselle Karjalan Pirnesten sukukunnalle. Ainakin minä, hänen suora jälkeläisensä seitsemännessä sukupolvessa, arvostan hänen varsin rohkeita valintojaan.

Pekan elämänkaari oli 1700 syntyneeksi harvinaisen pitkä, lähes 86 vuotta (kuoli 1.9.1786). Vasta 1900 luvulla syntyneistä jälkeläisistä löytyy yhtä pitkiä elämänkaaria. Kantaisämme ehti hoitaa Pirnelän isännöityä 35 vuotta. Hän asutti taloa yhdessä poikiensa Pekan ja Eskon perheiden kanssa. Hän ehti nähdä lastenlastensa syntymiä, avioitumisia ja varhaisia kuolemiakin. Aikakauden historian valossa voimme itsekukin luoda mielikuvia elämästä Ruokojärven rantamissa ja kantaisän perheyhteisössä.

Sukukuntamme kantaisä vaikutti ratkaisuiltaan merkittävästi myös meidän nykyään elävien jälkeläisten identiteettiin. Olemme vahvasti karjalaisia, jota pohjoispohjalaisuus (ehkä myös hämäläisyys, ainakin satakuntalaisuus) täydentää, mutta ennen kaikkea olemme volgalaiset juuret omaavia suomalaisia. *-Unto Pirnes -*

SUKUYHDISTYKSEN JÄSENMAKSU JA LIITTYMINEN

Yhdistyksen jäseneksi voi liittyä kuka tahansa, joka on kiinnostunut yhdistyksestä ja sen toiminnasta. Liittymismaksu on 5 euroa ja sitä seuraava jäsenmaksu 10 euroa/vuosi. Maksut ovat perhekuntakohtaisia.

Maksamalla jäsenmaksun olet mukana turvaamassa yhdistyksemme toiminnan jatkoa 😊

Kirjoita viestikenttään jäsenmaksu sekä uusien jäsenten kohdalla myös liittymismaksu sekä jäsenten nimet. Muista kirjata myös maksajan osoite osoitteistomme ajantasaisuuden tarkistamiseksi.

HUOM! Kun kirjoitat viestikenttään viestin, silloin et voi käyttää samanaikaisesti viitenumeroa, koska viesti ei välity viitemaksuissa.

Tilinumero	IBAN NORDEA FI33 1745 3000 0338 96	BIC NDEAFIHH	LASKU
Saaja	Pirnekset ry	Pirnekset ry, jäsenmaksu 2024 (+ liittymismaksu, uusi jäsen)	10,00 € 5,00 €
Maksaja			
Allekirjoitus		Viitenumero	2480
		Eräpäivä 30.4.2024	EUR

OSOITEREKISTERIN PÄIVITYS

Muistathan ilmoittaa yhteystiedoissasi tapahtuneet muutokset sihteerille. Sähköpostiosoite kotiosoitteesi lisäksi on meille erittäin tärkeä. **HUOM.** Jos sinulla sähköpostiosoite ja haluaisit postin jatkossa vain sähköpostiisi, niin ilmoita postiosoitteen poistosta sihteerille.

UUTTA VERTA KAIVATAAN SUKUYHDISTYKSEN TOIMINTAAN!

Ulla antaa nyt tilaa uudelle sihteerille 6 vuoden sihteerinä olon jälkeen ja luopuu tehtävästään tulevassa sukkokokouksessa – sinustako uusi Pirnekset ry:n sihteeri? Toivottavasti!

Toimessa saa käyttää luovuuttaan, järjestää sukkokokousta yhdessä hallituksen kanssa, tutustua sukulaisiin, pääset varmasti halutessasi myös hallitukseen näköalapaikalle sekä kokoamaan, mutta myös halutessasi antamaan, sisältöä vuosittaiseen Pirnespostiin ja kotisivuillemme, joilla niilläkin on oma päivittäjä. Talusasioita tulee sukkokokouksen jälkeen hoitamaan oma vastuhenkilö, joten talusvastuuta ei enää jatkossa sihteerin työssä ole. Tätä työtä ei tarvitse tehdä kuten edeltäjänsä vaan tässä saa näkyä oma kädenjälki! Perehdytyskin halutessasi annetaan.

**Ota yhteyttä Päiviin tai Ullaan ennen 15.6.
pidettävää sukkokokousta, niin keskustellaan lisää 😊**

Tapaamisiin Lahdessa,

Päivi

Päivi Pirnes (puheenjohtaja)
Oivantie 8
90580 OULU
Puh. 050 325 2450
ppirnes@hotmail.com

Ulla

Ulla Joronen (sihteeri, talusvastaava)
Savitaipaleentie 26 B
00950 HELSINKI
puh. 040 578 5823
ulla.joronen@gmail.com

